

Transsərhəd kontekstdə Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Konvensiyası və Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə üzrə Protokol

Espo Konvensiyası və onun Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə ilə bağlı protokolunun Azərbaycanın milli qanunvericiliyində tətbiqi

2 Mart, 2015

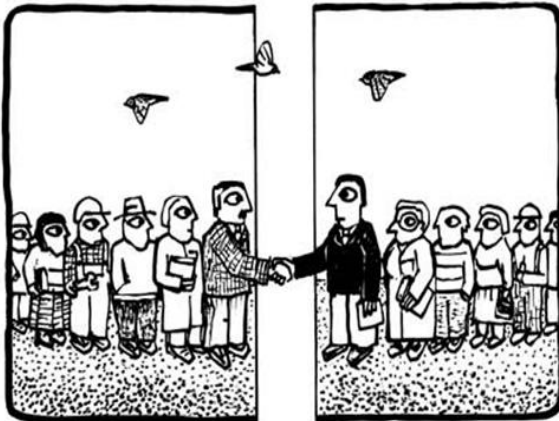
Bakı, Azərbaycan

Espoo Konvensiyası və protokolu

- Espoo Konvensiyası (ƏMTQ) – layihələrin transsərhəd təsirləri

- SEQ Protokolu – strateji səviyyədə, ölkə daxilində plan və proqramların transsərhəd təsirlərini nəzərə almaqla (ikinci dərəcəli kimi) qiymətləndirilməsi

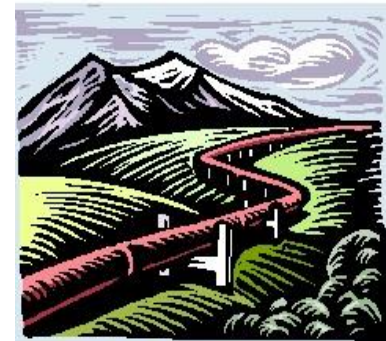
Transs rhad kontekstdə  traf M hita Təsirin Qiymətləndirilməsi (Espoo Konvensiyası)

Espoo Konvensiyası

- **Ətraf Mühitə Təsərin transsərhəd kontekstdə qiymətləndirilməsi konvensiyası**
- 1991-ci ildə Finlandiyanın Espoo şəhərində qəbul edilmiş və imzalanmışdır
- 1997-ci ildə qüvvəyə minmişdir
- Hazırda 45 tərəfdaş ölkə var
 - - 1^{ci} əlavə (hansı ki Konvensiyanı UNECE regionundan knar olan ölkələrə də açıq elan edir) 2014-cü ildə qüvvəyə minmişdir (24 ölkə imzalanmışdır)
 - - 2^{ci} əlavə (fəaliyyətlər siyahısı, icra olunmanın dəstək xarakterində incələnməsi və sairə), 24 tərəf ölkə (hələ ki qüvvəyə minməmişdir)

Məqsədlər (nəzərdə tutulan)

- Xüsusi ilə transsərhəd kontekstdə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsində **beynəlxalq əməkdaşlığın** genişləndirilməsi.
- Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsini tətbiq etməklə **qərar vermə mərhələsinin** ilkin **mərhələsində ətraf mühit məsələlərinin** nəzərə alınmasını təmin etmək.
- Xüsusi ilə transsərhəd kontekstdə **ətraf mühitə təsirlərin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması üçün** qərar verən şəxslərin ətraf mühit üzrə **daha yaxşı qərar vermələrini** təmin etmək məqsədi ilə onlara təqdim edilən **məlumatların keyfiyyətinin** artırılması

Prosedur 1/2

- Tərəfdaş ölkədən sərhəd boyunca əsaslı şəkildə ətraf mühitə təsir edə biləcək fəaliyyət barədə məlumatlandırma/məsləhətləşməni tələb edir.
- Ətraf mühitə tərsilərin qiymətləndirilməsini təşkil etmək, hesabatını hazırlamaq və bunları paylaşmağı tələb edir.
- Təsirə məruz qalacaq tərəflərin (qurumlar və ictimaiyyət) planlanan fəaliyyətlər və ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi hesabatına iradlar bildirməsinə imkan yaradır.

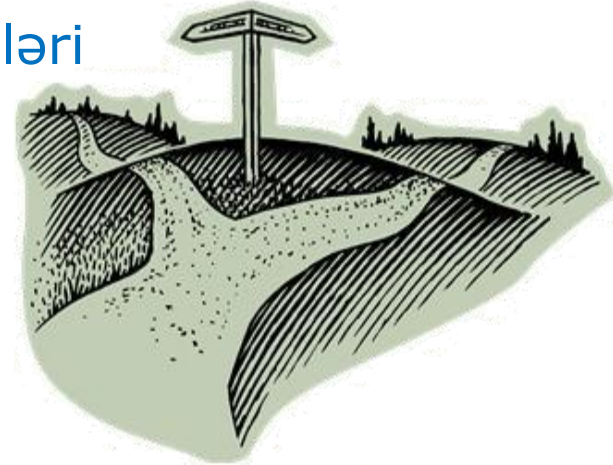
- Aidiyyəti tərəfdaş ölkələr arasında ikitərəfli məsləhətləşmələrə imkan yaradır

Prosedur 2/2

- Fəaliyyət icra edilən ölkə aşağıdakıları nəzərdə tutaraq yekun qərarı verir:
 - Verilmiş iradlar (təsirə məruz qalan qurum və ictimaiyyətdən gələn)
 - Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsinin nəticələri
 - İkitərəfli məsləhətləşmələrin nəticələri
- Yekun qərar barəsində təsirə məruz qalan ölkəyə məlumat verilməsi
- Əgər aidiyyəti tərəfdaş ölkə tələb edərsə layihədən sonrakı analizlər

Faydalar

- Qonşu ölkələr arasında planlaşdırılan inkişaf məsələləri barəsində müzakirələr aparmaq üçün imkanlar yaradır
- Ətraf mühitə əsaslı şəkildə təsir edə biləcək layihələr üzrə tərəfdaş ölkələrə məlumat və məsləhətləşmələr imkanı verir
- Layihələrin dizaynı təkmilləşdirilə bilər
- Layihə dizaynını təkmilləşdirməklə ətraf mühitə təsirləri azaldılmaqla ətraf mühit daha yaxşı qorunması
- Qərar verən şəxslərin daha yaxşı məlumatlandırılması

ƏMTQ xərcləri

- Ümumilikdə ƏMTQ xərcləri layihənin ümumi kapital xərclərinin 0.5%-ni təşkil edir (hansı ki bütün xərclərin 60-90% ƏMTQ sənədləşməsinin hazırlanmasına gedir)
- Layihənin dəyəri çox olduqca ƏMTQ xərcləri də artır, lakin ümumi xərcdəki faiz payı azalır (çox az halda 1%-dən çox olur)

Misal üçün...

- Şimal Axını təbii qaz boru xətti layihəsi
- Baltik Dənizini keçməklə Rusiyadan Almaniyaya qədə uzanır və 5 ölkənin ərazi sularını və iqtisadi zonalarını kəsməkdədir(Rusiya, Finlandiya, İsveç, Danimarka və Almaniya)
- Hər bir ölkə layihələnin müəyyən bir hissəsi vasitəsi ilə təsirə məruz qalmaqdadır
- Layihə həmçinin Estoniya, Latviya, Litva və Polşaya da təsir etmişdir.
- Bütün ölkələr konvensiyaya üzv ölkələrdir, Rusiyada başqa hansı ki buna baxmayaraq Konvesiya çərçivəsində transsərhəd əməkdaşlığa razılıq vermişdir.

